

När dom har avkunnats

Kort om doms befordran till verkställighet:

- Är en fängelsedömd person på fri fot efter att domen avkunnats ska han eller hon själv inställa sig på anstalten. Senast den tid som står i placeringsbeslutet.
- Om den dömde inte inställer sig i tid efterlyses han eller hon hos polisen.
- Hos Kriminalvården har den dömde rätt att begära omprövning och ansöka om uppskov. Hos regeringen kan man ansöka om nåd.

När domstolen avkunnat domen skickas den inom en vecka till Kriminalvårdens frivårdskontor, om domen avser en person som inte är häktad eller i anstalt.

Om en person som dömts till fängelse inte redan är placerad i anstalt för ett annat brott, eller är häktad, är han eller hon på fri fot även efter att domstolen meddelat sin dom. Detta gäller i regel de som dömts för brott som ger mindre än ett års fängelse. Är man misstänkt för ett brott som kan ge fängelse i minst ett år eller kan befaras förstöra bevis, försvåra utredningen eller fortsätta den brottsliga verksamheten, är man vanligtvis häktad.

Dom meddelas

När domstolen avkunnat domen skickas den inom en vecka till den dömde och till Kriminalvården. Därefter har både den dömde och åklagaren rätt att överklaga domen inom tre veckor gällande tingsrättsdom och inom fyra veckor gällande hovrättsdom.

När dessa veckor har gått meddelar domstolen att domen vunnit laga kraft.

Den dömde kan också börja avtjäna straffet omedelbart sedan domen har meddelats (dock tidigast två dagar efter meddelad dom). En förutsättning är då att man lämnar en nöjdförklaring, vilket innebär att man avsäger sig rätten att överklaga domen.

När domen vunnit laga kraft utför frivården en verkställbarhetskontroll. Det innebär att man ska kontrollera bland annat om den dömde ska tillgodoräknas anhållnings- och häktningstid. Om den tiden motsvarar eller överstiger den som ska verkställas ska han eller hon inte inställa sig i anstalt.

Fotboja

Om domen är fängelse i upp till sex månader, finns möjlighet att istället avtjäna straffet med fotboja (IÖV, intensivövervakning med elektronisk kontroll). En förfrågan skickas då till den dömde om han eller hon vill ansöka om fotboja.

Anstaltsplacering

Är fotboja inte aktuellt eller den dömde inte ansöker om fotboja inom angiven tid, upprättar frivården ett placeringsunderlag. I underlaget registreras fakta om personen; t. ex. om hälsa, missbruk, social situation och om den dömde tidigare är dömd för något brott. Där kan även föreslås vilka studier och vilken programverksamhet som skulle kunna passa klientens behov. Detta skickas till den dömde som kan yttra sig över underlaget inom tio dagar.

Därefter övergår ärendet till Kriminalvårdens placeringsenhet. Placeringsenheten beslutar vilken säkerhetsklass och anstalt den dömd ska vara placerad i samt vilket datum han eller hon ska inställa sig. Placeringsenhetens risk- och behovsbedömning grundar sig i frivårdens placeringsunderlag samt i övriga tillgängliga handlingar och dataregister. Placeringsenhetens handläggningstid är cirka en till tre veckor. Inställelsetid är normalt 51 dagar efter att beslutet expedierats.

Uppskov

Är den dömd missnöjd med dag för inställelse kan uppskov sökas hos placeringsenheten. Uppskov beviljas enbart i undantagsfall, om det finns starka skäl, exempelvis hälsoproblem eller när särskilda omständigheter råder avseende arbete eller studier. Uppskov kan beviljas som längst i högst ett år från det att domen är verkställbar. Ansökan om uppskov kan beviljas, delvis beviljas eller avslås.

Omprövning

Om den dömd inte är nöjd med placeringsenhetens beslut finns möjlighet att begära omprövning hos placeringsenheten. Detta måste ske inom tre veckor. Är den dömd inte nöjd efter omprövningen kan denne överklaga, och får den dömd inte rätt då, går ärendet vidare till länsrätten.

Nåd

Regeringen kan efterskänka eller mildra ett straff, till exempel om omständigheter som kommit fram efter domen gör detta befogat. Svår sjukdom eller starkt ömmande personliga förhållanden kan vara skäl för nåd. Om nådeansökan inkommer innan fängelsestraffet börjar avtjänas, skjuts straffet upp tills regeringen har meddelat sitt beslut. Handläggningstiden för en nådeansökan varierar, men brukar vara några månader.

Förpassning

Inställer sig inte den dömd i anstalten i tid, begär Kriminalvården förpassning genom polismyndigheten i den ort där den dömd vistas. Det innebär att den lokala polismyndigheten letar efter personen. Om polisen inte hittar den

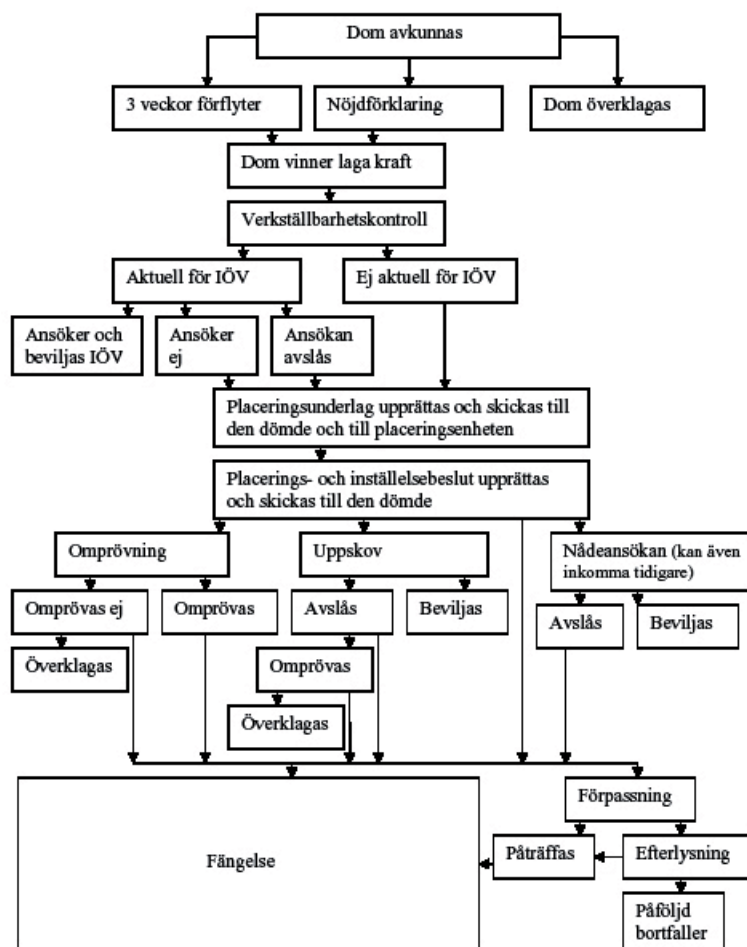
dömd ska denne efterlysas nationellt. Om personen har minst sex månader att avtjäna i fängelse eller, för medborgare i ett Schengenland, har en påföljd om minst fyra månader, efterlyser man även internationellt. Eftersökning av efterlyst person görs enbart av polis. Kriminalvården har ingen rätt att leta efter personer som inte infunnit sig.

Preskription

I brottsbalken regleras när en påföljd bortfaller. Det är inget som Kriminalvården bestämmer utan det styrs strikt efter strafftiden.

Preskriptionstider:

- 5 år då fängelse ej över 1 år är utdömt
- 10 år om fängelse längre än 1 år men ej över 4 år utdömts
- 15 år då fängelse över 4 år men ej över 8 år utdömts
- 20 år då fängelse på viss tid över 8 år utdömts
- 30 år då fängelse på livstid utdömts.

Förenklad bild över en fängelsedomens befordran.